

Posudek na bakalářskou práci

Autor práce: **Josefina Šandová**

Název práce: **Reflexe násilného odsunu sudetských Němců v soudobém českém umění**

Vedoucí: Mgr. Zdenka Sokolíčková, Ph.D. M.A.
Katedra kulturních a náboženských studií
PdF, Univerzita Hradec Králové
zdenka.sokolickova@uhk.cz, 00420 732 765 950

Ožehavé téma vyhnání československých Němců bezprostředně po skončení druhé světové války je zpracováváno množstvím odborné literatury, na české i německé straně. Události, které zároveň spojují i rozdělují dva sousedící národy, jsou přirozeně reflektovány také laiky (ve smyslu ne-historiky). Tzv. odsun je vděčným námětem nejen hospodských diskusí a politických přestřelek nevalné kvality, ale v poslední době také pozoruhodných uměleckých děl. Josefina Šandová se ve své bakalářské práci pokouší analyzovat vybrané práce české provenience, které se daným tématem zabývají. Proč? Protože umění oslovuje širší skupiny lidí než historické publikace, hovoří jiným jazykem a dokáže nastolovat otázky bez potřeby je definitivně zodpovídat, což je jednou z podmínek dialogu na tabuizované téma.

Předložená bakalářská práce má poměrně přehlednou strukturu. Nejprve studentka nabízí stručný výklad historických okolností (čerpá přitom z omezených, ale spolehlivých zdrojů), poté vysvětluje teoretická východiska pro svoji analýzu (Girardův mechanismus obětího beránka a Jaspersovu kritiku principu kolektivní viny) a nakonec rozebírá vybraná umělecká díla.

Na práci hodnotím kladně především nasazení se truchlivou, ve své naléhavosti skoro až „obtěžující“ záležitostí násilného odsunu sudetských Němců zabývat. Není to nic příjemného, pročitat výpovědi svědků krvavých událostí z května a června 1945, studovat zmařené životy, snažit se pochopit, které mechanismy v kultuře tendenci ke zlému v člověku povzbuzují, a přiznat si, že česká holubičí povaha je iluze.

Studentka prokázala schopnost prostudovat relevantní odborné publikace, i když hloubce analýzy by určitě prospěla znalost zahraničních, především v angličtině a němčině psaných zdrojů. Poznámkový aparát je řádný, stylistická stránka práce uspokojivá. Výklad Girardova a Jaspersova myšlení je sice začátečnický a studentka byla upozorněna, že čerpat pouze ze sekundární literatury (v Girardově případě) není vhodné, nicméně jde o vcelku zdařilý pokus aplikovat obecnější kulturologické úvahy na vybraný problém. Také snaha použít metodologii dr. Hojdy pro interpretaci uměleckých děl je chvályhodná. I v tomto ohledu tedy práce dostojí kladeným požadavkům.

Do diskuse během obhajoby navrhuji následující otázky:

- 1) Jak by se v budoucnu dalo prohloubit porozumění mezi Čechy a Němci?
- 2) Jaké další (v práci neanalyzované) příklady uměleckých děl, která zpracovávají zvolené téma, by studentka mohla jmenovat? Znáte také nějaké německé zástupce?

Oč byl proces vzniku bakalářské práce zdlouhavější, o to větší mám radost z výsledné podoby textu.

Mgr. Zdenka Sokolíčková, Ph.D. M.A.

V Praze, dne 21. června 2017